

Rhasoda Varga Margit: Lao-ce és a taoizmus

Lao-ce kb. 2500 évvel ezelőtt élt kínai bölcs, aki tanításait a Tao Te King című munkájában fejtette ki. A történet szerint el akarta hagyni Kínát és Tibetbe indult, mert tanításait hazájában senki sem értette meg. A határon azonban egy katonatiszt útját állta, és addig nem engedte távozni, amíg le nem írta tanításait az utókor számára.

A Lao-ce (öreg mester) név nem a szerző neve, hanem szellemi mesterének (gurujának) állított így emléket, jelezve ezzel, hogy nem a név a fontos, hanem a mester tanításai. Akit ma Lao-ce néven ismerünk egy misztikus iskola elindítója volt Kínában. Legismertebb tanítványa Lie-ce (latinul: Liciusz), aki számos ponton továbbfejlesztette és kiegészítette Lao-ce tanításait.

Magyar nyelven több fordítás is napvilágot látott. Egyik legismertebb Weöres Sándor költői műfordítása. Magam részéről nem kívántam konkurálni Weöres Sándor csodálatos költészetével, hanem azért láttam neki a Tao Te King új feldolgozásának, mert magam misztikus vagyok és Lao-ce tanításait, aki szintén misztikus volt, tartamillag – úgy gondoltam – hitelesebben tudom interpretálni. A Tao Te King az út, erény, igazság könyve, az égi, isteni törvények követésére szólítja fel, mind a vezetőket, mind a vezetetteket.

A **Lao-ce: Tao Te King** Rhasoda May feldolgozásában című munka több magyar- és angol nyelvű változat egybevetésével, továbbá meditatív úton kapott információk, és **Wen-ce Lao-ce utolsó tanításai**, című 1995-ben magyar nyelven megjelent prózai alkotás magyarázatainak figyelembe vételével készült.

Ez utóbbi könyv ismertetője:

„A taoista hagyomány szerint Lao-ce – amellet, hogy magányosan élő bölcs volt – tanítványokat is fogadott. Minden tanítványának átadott egy csokorra valót tudásából. A Wen-ce néven ismert könyv egy ilyen gyűjtemény, amely valószínűleg úgy született, hogy az egyik tanítvány lejegyezte mesterének szavait. A könyv szerzője feltehetően a Csou-dinasztia Ping nevű királyának tanácsadója volt, bár mint minden ősi szent könyv, a Wen-ce születése és története is az idők homályába vész. Annyi bizonyos, hogy aki olvasta a Tao Te Kinget, az ismerős fogalmakkal és tanításokkal találkozhat a Wen-ce olvasása során. Jóllehet Kínában már évszázadok óta a taoizmus egyik szent könyveként tartják számon, a Nyugat ezt a művet a legutóbbi időkig nem ismerte. Tanításai összhangban állnak a Tao Te King, a Csuang-ce és a Huaj Nan-ce tanításaival. E tanításokat lehet kritizálni, lehet csodálni, lehet elemezni, lehet semmibe venni, de a legjobb megszívlelni. S csak az szívlelheti meg őket, aki tudja, mennyit érnek a szavak.”

A Tao Te Kinget első olvasásra talán nehéz megérteni az ősi kínai kultúra és a korabeli emberek életérzésének ismerete nélkül. A **Si King** (Dalok könyve 1974) a kínai népköltészet az első írásos emléke, amelyből századokon át merítettek ihletet a kínai irodalom klasszikus költői. A dalok, amelyeket a hagyomány szerint maga Konfuciusz (Kung-fu-ce kínai filozófus, bölcs, Lao-ce kortársa) válogatott ki korának népköltéséből, hitelesen mutatják számunkra a korabeli kínai nép életérzését.

Figyelmesen olvasva ezeket a verseket kiderül, hogy a nép (a vezetettek) és a vezetők egymáshoz való viszonya és problémái mit sem változtak az elmúlt 2500 év során és a megoldások, amelyeket a Tao Te King lefektetett, máig aktuálisak és megszívlelendők minden vezető és vezetett számára!

SI KING	TAO TE KING	WEN CE
<p>194 (részlet)</p> <p>A magas ég, sötét harag. Ínség, hadak pusztítanak. A komor ég mily közönyös? Ki bűnhődött és ki bűnös? S ölik a jót: néki közös. Letűnt a Csou dinasztia, nincs vezető, vész a haza; a három nagy s a főurak későn-korán szundítanak, korán-későn csak ártnak. <i>(ford. Weöres Sándor)</i></p>	<p>53</p> <p>Ha csak szemernyi a tudásom, de a hatalmas tao útját járom, félelmem csak attól lehet, hogy az útról letévedek. A tao útja sima és egyenes, mégis mindenki ösvényt keres. Ha az udvart betölti a „rend” és a pompa, a szántóföldet előnti a gaz és a dudva... A nép magtárai üresen állnak, a vezetők ékes kelmékben járnak... Éles kardjaik villognak a fényben, ételben, italban dúskálnak kevélyen... Vagyonukkal hivalkodnak, rablás útján gyarapodnak... Így jutnak az élre... Ez nem az Ég Törvénye! <i>(ford. Rhasoda)</i></p>	<p>88</p> <p>Lao-ce mondta: „Jószívű vezetők uralkodása idején az emberek jutalma nem a markot tölti meg, és még a bűnösök is szabadon járnak. Ha pedig a vezető híve a megtorlásnak, akkor a kiváló embereket semmibe veszik, és az ártatlanokat megbüntetik. Ha a vezető a Tao által kormányoz, vonzalmai és ellenszenvai nem ingatják meg, akkor népe nem nehezted rá, amikor embereket megbüntet; de nem is áldja könyörületeségét. Ősi elveket követ, de érdeke sohasem köti. Földhöz és Éghez hasonló: fenntart és betakar mindent és mindenkit. Aki egyesíti és összehangolja az embereket, az a vezető. Ami megszabja, hogy ki részesüljön büntetésben, az a törvény. Ha az emberek a büntetést sértődések nélkül fogadják, akkor beszélnek a Taoban erényről.” <i>(ford. Varga Sándor)</i></p>
<p>254 (részlet)</p> <p>Hatalmas az ős a mennyben, senyved a nép porban, szennyben. Nincs igaz szó beszédedben,</p>	<p>57 (részlet)</p> <p>Íme lásd: minél több dolog tiltott, annál több ember lesz elnyomott. Minél nagyobb a fegyverzaj, annál teljesebb a zűrzavar.</p>	<p>79 (részlet)</p> <p>Lao-ce mondta: „Az emberek vezetőket választanak, hogy az egységet elérhessék, mivel a kötelesség nem irányíthatja őket, az erőszak nem kényszerítheti őket. Így közös úton haladhatnak, közös</p>

<p>nincs józanság a tervedben. Minden társad tehetetlen, más van szádon, más szívedben, minden terved lehetetlen, intelek hát intelmemben:</p> <p>Dühös az ég, karja sújtó, most ne légy olyan mosolygó! Most az ég haragja szörnyű, ne légy olyan bőbeszédű! Hogyha illőbb lesz beszéded, csendesebb szívű a néped, hogyha szív lesz szavaidban, megül a nép nyugalomban. <i>(ford. Szabó Magda)</i></p>	<p>Minél több ember lesz ügyes mester, annál több fölösleges dolgot találnak fel. Minél inkább a törvénykezés parancsol, annál több tolvaj, rabló harácsol.</p> <p>Ezért a bölcs ember úgy kormányoz, hogy a nem-cselekvés által szabályoz. Ha ő magában nyugalmat teremtett, a nép magától lesz fegyelmezett. Ha ő törvényekkel nem fontoskodik, a nép magától gazdagodik. Ha ő a vágytalanság útján halad, a nép természetes állapotban marad. <i>(ford. Rhasoda)</i></p>	<p>erkölcsök szerint élhetnek. Ha a vezetők megteremtik az egységet, akkor az ország békés; egység nélkül minden rend felborul.</p> <p>A vezetés útja a nem-cselekvés. Ha az okosak nem üzletelnek az erénnyel, ha a bátrak nem erőszakosan használják erejüket, és az emberségesek nem önmagukért emberségesek, akkor ezt egységnek nevezhetjük.</p> <p>Az egység ellentétek nélküli állapot, minden létezés alapja. Amikor a vezetők folyton módosítják a törvényeket, akkor az emberek folyton új vezetőket választanak, amikor a vezetők helyzetüket arra használják, hogy barátokat és ellenségeket szerezzenek, akkor a nép attól retteg, hogy nem képes elvégezni feladatait.</p> <p>Ezért ha a vezetők elveszítik az egységet, akkor a keletkező zűrzavar nagyobb annál, mintha nem is lennének vezetők.” <i>(ford. Varga Sándor)</i></p>
---	---	---

Mindazonáltal a taoizmus egy teljesen komplett életfilozófia, amelynek alapelvei tökéletes összhangban vannak, a kereszténység, buddhizmus, hinduizmus stb. alapelveivel. Pontosan ez a tökéletessége: a belesimulás az Ég Törvényébe; a mindennel és mindenkivel elért Egység, összhang megteremtésének képessége érhető el a gyakorlása által.

Ezért vállaltam a Tao Te King ismételt lefordítását és kiadását. Aki ezt az utat akarja követni, az egyidejűleg valamennyi vallás és Szentírás előírásait követi.